

જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા - ગુણ અધિકાર

Exam - 50 Marks, 1hour

પ્ર-૧: પરિભાષા લખો (કોઈપણ પાંચ)

10 Marks

૧. ગુણ	૪. જીવત્વ ગુણ
૨. અનુજીવી ગુણ	૫. ગતિહેતુત્વ
૩. વિશેષ ગુણ	૬. સામાન્ય ગુણ

પ્ર-૨: આને જાણવાથી શું લાભ થાય છે? (બે પોઈન્ટ, કોઈપણ પાંચ)

10 Marks

૧. અસ્તિત્વ ગુણ	૪. અગુરુલઘુત્વ ગુણ
૨. શ્રદ્ધા ગુણ	૫. સ્પર્શ, રસ, ગંધ, વર્ણ
૩. ક્રિયાવતિ શક્તિ	૬. પ્રમેયત્વ ગુણ

પ્ર-૩: સાચું કે ખોટું? કારણ સહિત લખો.

10 Marks

૧. કોથળીમાં રૂપિયા છે તેમ દ્રવ્યમાં ગુણ ભરેલા છે.
૨. છ માંથી પાંચ દ્રવ્યમાં હોય એવા ગુણને વિશેષ ગુણ કહેવાય.
૩. કાળ દ્રવ્યમાં પ્રદેશત્વ ગુણ નથી માટે તે અસ્તિકાય નથી.
૪. દરેક દ્રવ્ય પોતાનું પ્રયોજનભૂત કાર્ય કરે છે માટે તેને પ્રમેયત્વ ગુણ કહે છે.
૫. અગુરુલઘુત્વ ગુણને કારણે આ શરીર રૂ જેવું હલકું કે લોઢા જેવું ભારે થઈ જતું નથી.
૬. ક્રિયાવતિ શક્તિને કારણે જીવ અને પુદ્ગલમાં ગતિહેતુત્વ ગુણ છે.
૭. મન:પર્યય જ્ઞાનથી ક્રમબદ્ધ પર્યાય સિદ્ધ થાય છે.
૮. સિદ્ધ ભગવાન લોકાગ્રે સ્થિર અધર્માસ્તિકાયને કારણે થાય છે.
૯. વૈભાવિક શક્તિ એ પુદ્ગલનો વિશેષ ગુણ છે.
૧૦. પ્રતિજીવી ગુણો જીવમાં જ હોય છે.

પ્ર-૪: ભેદ-પ્રભેદ લખો.

10 Marks

૧. જ્ઞાન	૪. અમૂર્તિક દ્રવ્યો
૨. સિદ્ધોને પ્રગટ થતા પ્રતિજીવી ગુણો	૫. દર્શન
૩. દ્રવ્ય પ્રાણ	

પ્ર-૫: ટૂંકમાં જવાબ લખો. (કોઈપણ પાંચ)

10 Marks

૧. દ્રવ્ય અને ગુણ વચ્ચે તફાવત લખો (૪ પોઈન્ટ)
૨. ગાડી પેટ્રોલથી ચાલતી નથી - સમજાવો.
૩. ભાવ પ્રાણ એટલે શું? તેના કેટલા પ્રકાર?
૪. વૈભાવિક શક્તિ કોને કહેવાય? તેનું કાર્ય શું?
૫. ચાર ઇન્દ્રિય જીવને કેટલા દ્રવ્ય પ્રાણ હોય છે? ક્યા ક્યા?
૬. ગુણની પરિભાષા લખો. તેમાં ક્ષેત્ર અને કાળ વાયક શબ્દો બતાવો, અને તેનાથી શું સમજ્યા તે સમજાવો.

जैन सिद्धांत प्रश्नोत्तरमाळा - गुण अधिकार

कुल गुण - ५०

प्र-१: परिभाषा लिखिए [कोई पांच]

१० गुण

१। गुण	४। जीवत्व गुण
२। अनुजीवी गुण	५। गतिहेतुत्व
३। विशेष गुण	६। सामान्य गुण

प्र-२: इसे जाननेसे क्या लाभ है? [दो पोइन्ट, कोई पांच]

१० गुण

१। अस्तित्व गुण	४। अगुरुलघुत्व गुण
२। श्रद्धा गुण	५। स्पर्श, रस, गंध, वर्ण
३। क्रियावति शक्ति	६। प्रमेयत्व गुण

प्र-३: सही या गलत? कारण सहित लिखो।

१० गुण

- १। थैलीमें पैसे है वैसे द्रव्यमें गुण भरे है।
- २। छह में से पांच द्रव्यमें हो ऐसे गुण को विशेष गुण कहते है।
- ३। काल द्रव्य में प्रदेशत्व गुण नहीं इसलिए वह अस्तिकाय नहीं।
- ४। हरेक द्रव्य अपना प्रयोजनभूत कार्य कर रहा है इसलिए उसे प्रमेयत्व गुण कहते है।
- ५। अगुरुलघुत्व गुणके कारण यह शरीर र जेवुं हलकु के लोढा जेवुं भारे थई जतुं नथी।
- ६। क्रियावति शक्तिने कारणे क्व अने पुद्गलमां गतिहेतुत्व गुण छे।
- ७। मनःपर्याय ज्ञानथी मबद्ध पर्याय सिद्ध थाय छे।
- ८। सिद्ध भगवान लोकाग्रे स्थिर अधर्मास्तिकाय ने कारणे थाय छे।
- ९। वैभाविक शक्ति अे पुद्गलनो विशेष गुण छे।
- १०। प्रतिक्रवी गुणो क्वमां ज होय छे।

प्र-४: भेद-प्रभेद लखो।

१०

मरकस

५। ज्ञान	८। अमूर्तिक द्रव्यो
६। सिद्धोने प्रगट थता प्रतिक्रवी गुणो	ख। दर्शन
७। द्रव्य प्राण	

प्र-५: टूंकमां जवाब लखो। [कोईपण पांच]

१० मरकस

- ५। द्रव्य अने गुण वच्चे तफावत लखो [४ पोइन्ट]
- ६। गाडी पेट्रोलथी चालती नथी - समुवो।
- ७। भाव प्राण अेटले शुं? तेना केटला प्रकार?
- ८। वैभाविक शक्ति कोने कहेवाय? तेनुं कार्य शुं?
- ५। चार ईन्द्रिय क्वने केटला द्रव्य प्राण होय छे?
- ७। गुणनी परिभाषा लखो। तेमां क्षेप् अने काळ वाचक शब्दो बतावो, अने तेनाथी शुं समज्या ते समुवो।

જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા - ગુણ અધિકાર - ઉત્તરો**પ્ર-૧: પરિભાષા લખો.**

જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૬૬, ૧૮૮, ૭૯, ૧૭૪, ૧૮૦, ૭૮

પ્ર-૨: આને જાણવાથી શું લાભ થાય છે ?

૧ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૮૪-૮૯

૨ - (અ) - મારૂ સાચું સ્વરૂપ શુદ્ધ આત્મ સ્વભાવ છે. (બ) દેવ-ગુરુ-શાસ્ત્રાદિ ચારની શ્રદ્ધા વ્યવહાર છે.

જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૧૬૫

૩ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૧૮૫-૧૮૬

૪ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૧૨૧-૧૩૩

૫ - (અ) - સ્પર્શ, રસ, ગંધ, વર્ણ સહિત દરેક વસ્તુ પુદ્ગલ છે, અને તે મારૂ સ્વરૂપ નથી. (બ) પુદ્ગલ સહિત દરેક વસ્તુ અનંત શક્તિ સંમ્પન્ન છે, હું તેનો કર્તા-હર્તા નથી.

૬ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૧૧૩-૧૧૭

પ્ર-૩: સાચું કે ખોટું ? કારણ સહિત લખો

૧ - ખોટું. દ્રવ્યના પૂરા ભાગમાં વ્યાપ્ત છે.

૨ - સાચું.

૩ - ખોટું. પ્રદેશત્વ ગુણ સામાન્ય-દરેક દ્રવ્યમાં છે. છાળ એક પ્રદેશી હોવાથી અસ્તિકાય નથી.

૪ - ખોટું. પ્રયોજનભૂત કાર્ય વસ્તુત્વગુણને કારણે છે.

૫ - સાચું. તે અગુરુલઘુત્વ નામ કર્મનું કાર્ય છે. અગુરુલઘુત્વ ગુણ પરિભાષા - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૧૨૦.

૬ - ખોટું. ગતિહેતુત્વ તે ધર્મ દ્રવ્યનો ગુણ છે. ક્રિયાયતિ શક્તિને કારણે ગતિ છે.

૭ - સાચું.

૮ - ખોટું. પોતાની યોગ્યાતાથી થાય છે.

૯ - સાચું.

૧૦ - ખોટું. દરેક દ્રવ્યમાં હોય છે.

પ્ર-૪: ભેદ-પ્રભેદ લખો.

૧ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૧૫૯

૨ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૨૦૨

૩ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૧૭૬

૪ - જીવ, ધર્મદ્રવ્ય, અધર્મદ્રવ્ય, આકાશ, કાળ

૫ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૧૫૩

પ્ર-૫: ટૂંકમાં જવાબ લખો.

૧ - (૧) દ્રવ્ય ખરેખર વસ્તુ છે, ગુણ તે વસ્તુની વિશેષતા છે (૨) દ્રવ્ય ત્રિકાળ, ગુણ ક્ષણિક (૩) દ્રવ્ય જાતિએ છે, ગુણ દરેક દ્રવ્યમાં અનંત (૪) બધા દ્રવ્યો એક બીજાથી અત્યંત જુદા, ગુણો સામાન્ય અને વિશેષ બે પ્રકારના છે

૨ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૧૬૯

૩ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૧૭૯-૧૮૦

૪ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૧૮૧-૧૮૨

૫ - ૮ - સ્પર્શેન્દ્રિય, રસનેન્દ્રિય, ઘ્રાણેન્દ્રિય, ચક્ષુષેન્દ્રિય, વચન, કાય, આયુ, શ્વાસોચ્છવાસ

૬ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૬૬, ૭૦-૭૨

જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા - ચાર અભાવ અધિકાર

ગુણ - ૫૦, ૧ કલાક

પ્ર-૧: પરિભાષા લખો.

૧૦ ગુણ.

૧. અભાવ	૨. પ્રધ્વંસાભાવ
૩. પ્રાગભાવ	૪. અત્યંતાભાવ
૫. અન્યોન્યાભાવ	

પ્ર-૨: જોડકા જોડો.

૧૦ ગુણ

૧. પ્રાગભાવ	ક. બાઈ રોટલી બનાવતી નથી
૨. પ્રધ્વંસાભાવ	ખ. એક દ્રવ્ય બીજા દ્રવ્યનું કાંઈ કરતું નથી
૩. અન્યોન્યાભાવ	ગ. ભૂતકાળના પાપોનું પ્રતિક્રમણ
૪. અત્યંતાભાવ	ઘ. જીવ અને તેનો જ્ઞાન ગુણ
૫. અવિનાભાવ	ડ. વર્તમાનના પરિણામથી પાછા વળવું

પ્ર-૩: નીચેના જોડકામાં કયો અભાવ લાગુ પડશે.

૧૦ ગુણ

૧. બરફ પિગળીને પાણી થયું	૨. આંખ અને જોનારું જ્ઞાન
૩. ઠવણી પર મુકેલું પુસ્તક	૪. આ સિંહનો જીવ મહાવીર થશે
૫. આકાશમાં ઉડતું વિમાન	

પ્ર-૪: જવાબ લખો.

૧૦ ગુણ

- આત્મા પરનું કરી શકે એમ માનનારે કયો ગુણ ન માન્યો ?
- કયા અભાવ પર્યાય પર લાગુ પડે છે, અને કયા અભાવ દ્રવ્ય પર લાગુ પડે છે ?
- ચાર અભાવ કયા કયા દ્રવ્ય પર લાગુ પડે છે તે લખો.
- મતિજ્ઞાનથી શ્રુતજ્ઞાન થાય છે, સાચું કે ખોટું ? કેમ ?
- છાપરું ભીતના આધારે નથી, કારણ લખો.
- ઘાતિકર્મ જીવના જ્ઞાનનો ઘાત કરે છે, સાચું કે ખોટું ? કેમ ?
- (પ્રશ્ન ૬ ચાલુ) તો એવું શા માટે કહેવાય છે, કે “જ્ઞાનાવરણીય કર્મ કેવળજ્ઞાનને રોકે છે” ?
- અન્યોન્યાભાવ અને અત્યંતાભાવ વચ્ચે શું અંતર છે ?
- દૂધ-દહી-છાશમાં પ્રાગભાવ અને પ્રધ્વંસાભાવ લગાવો.
- સ્વદ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ-ભાવ જીવનો છે, અને પરદ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ-ભાવમાં તેનો છે.

પ્ર-૫: વિસ્તારથી જવાબ લખો.

૧૦ ગુણ

- ચાર અભાવ ન માનવામાં આવે તો શું દોષ આવે ?
- ચાર અભાવ સમજવાથી શું લાભ થાય ?

જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા - ચાર અભાવ અધિકાર - ઉત્તરો

પ્ર-૧: પરિભાષા લખો.

જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૩૧૪, ૩૧૬, ૩૧૭, ૩૨૦, ૩૨૪

પ્ર-૨: જોડકા જોડો.

૧ - ગ, ૨ - ડ, ૩ - ક, ૪ - ખ, ૫ - ઘ

પ્ર-૩: નીચેના જોડકામાં કયો અભાવ લાગુ પડશે.

- ૧ - પાણીનો બરફમાં પ્રાગભાવ
- ૨ - આંખમાં જીવના જ્ઞાનનો અભાવ, અત્યંતાભાવ
- ૩ - ઠવણીના પરમાણુ નો વર્તમાનમાં પુસ્તકના પરમાણુમાં અભાવ, અન્યોન્યાભાવ
- ૪ - વર્તમાનની સિંહ પર્યાયનો ભવિષ્યની મહાવીરની પર્યાયમાં પ્રધ્વંસાભાવ
- ૫ - આકાશ અને વિમાનમાં અત્યંતાભાવ

પ્ર-૪: જવાબ લખો.

- ૧ - અગુરુલઘુત્વ ગુણ
- ૨ - પ્રાગભાવ, પ્રધ્વંસાભાવ, અન્યોન્યાભાવ - પર્યાય. અત્યંતાભાવ - દ્રવ્ય-ગુણ-પર્યાય બધા પર
- ૩ - પ્રાગભાવ, પ્રધ્વંસાભાવ, અત્યંતાભાવ - બધા દ્રવ્ય પર. અન્યોન્યાભાવ - પુદ્ગલ દ્રવ્ય પર
- ૪ - ખોટું, શ્રુતજ્ઞાનમાં મતિજ્ઞાનો પ્રાગભાવ
- ૫ - છાપરાના પરમાણુના ભીતના પરમાણુમાં અન્યોન્યાભાવ
- ૬ - ખોટું, અત્યંતાભાવ છે
- ૭ - નિમિત્ત-નૈમિત્તિક સંબંધ બતાવવામાં આવે છે
- ૮ - અન્યોન્યાભાવ પુદ્ગલ દ્રવ્યની વર્તમાન પર્યાયપર જ લાગુ પડે છે, અત્યંતાભાવ બધા દ્રવ્ય- ગુણ-પર્યાય બધા પર લાગુ પડે છે
- ૯ - દહીંનો દૂધમાં પ્રાગભાવ, દહીંનો છાશમાં પ્રધ્વંસાભાવ
- ૧૦ - સ્વભાવ, અભાવ

પ્ર-૫: વિસ્તારથી જવાબ લખો.

- ૧ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૩૩૨
- ૨ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૩૩૩

જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા - દ્રવ્ય અધિકાર

ગુણ - ૫૦, ૧ કલાક

પ્ર-૧: પરિભાષા લખો.

૧૦ ગુણ.

૧. અધર્મ દ્રવ્ય	૨. પ્રદેશ
૩. કાળ દ્રવ્ય	૪. અર્થ
૫. પરમાણુ	

પ્ર-૨: જોડકા જોડો.

૧૦ ગુણ

૧. જીવ	ક. રત્નરાશીની જેમ ફેલાયેલા
૨. આકાશ	ખ. સંકોચ-વિસ્તાર થવાની શક્તિ યુક્ત
૩. કાળાણું	ગ. અસંખ્યાત પ્રદેશી
૪. ધર્માસ્તિકાય	ઘ. ભેગા થાય અને છૂટા પડે
૫. પુદ્ગલ	ઙ. અનંત પ્રદેશી

પ્ર-૩: છ દ્રવ્યોને નીચે પ્રમાણે વિભાજિત કરો

૧૦ ગુણ

૧. ક્રિયાવતિ અને ભાવવતિ શક્તિ સહિત અને રહિત	૨. જીવ અને અજીવ
૩. રૂપી અને અરૂપી	૪. બહુ પ્રદેશી અને એક પ્રદેશી
૫. ક્ષણિક અને નિત્ય	

પ્ર-૪: જવાબ લખો.

૧૦ ગુણ

૧. નિશ્ચય કાળ અને વ્યવહાર કાળ વચ્ચે અંતર લખો.
૨. કાળ દ્રવ્ય અસ્તિકાય કેમ નથી ?
૩. વિશ્વમાં રહેલા છ દ્રવ્યની સંખ્યા કેટલી છે તે લખો.
૪. લોકાકાશના અસંખ્ય પ્રદેશોમાં અનંત પ્રદેશવાળો સ્કંધ રહી શકે છે. સાચું કે ખોટું ? કેમ ?
૫. લોકાકાશ અને અલોકાકાશ - એ બન્નેના રંગમાં શું ફેર ? બન્નેમાં મોટું કોણ ?
૬. આત્માને અવયવ નથી હોતા. સાચું કે ખોટું ? કેમ ?
૭. દરેક જીવની અવગાહના કેટલી ?
૮. સમગુણપર્યાયો દ્રવ્યમ્ આનો શું મતલબ ?
૯. આકાશને અવગાહનામાં કોણ નિમિત્ત છે ?
૧૦. દ્રવ્ય-ક્ષેત્ર-કાળ-ભાવની અપેક્ષાએ અનંતપણે કયા દ્રવ્યની સંખ્યા વધારે છે ?

પ્ર-૫: દ્રવ્યનું લક્ષણ સત્ અને સત્નું લક્ષણ ઉત્પાદ-વ્યય-ધ્રુવ. આમાં શું આધ્યાત્મિક રહસ્ય રહેલું છે ? નિબંધ

લખો.

૧૦ ગુણ

જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા - દ્રવ્ય અધિકાર - ઉત્તરો

પ્ર-૧: પરિભાષા લખો.

જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૧૧, ૨૧, ૨૨, ૫૭, ૮

પ્ર-૨: જોડકા જોડો.

૧ - ખ, ૨ - ડ, ૩ - ક, ૪ - ગ, ૫ - ઘ

પ્ર-૩: નીચેના જોડકામાં કયો અભાવ લાગુ પડશે.

- ૧ - ક્રિયાવતિ શક્તિવાળા - જીવ, પુદ્ગલ. બાકીના દ્રવ્યો વગરના. ભાવવતિ શક્તિવાળા - બધા.
- ૨ - જીવ સિવાયના બાકીનાં પાંચ દ્રવ્યો અજીવ.
- ૩ - પુદ્ગલ રૂપી. તે સિવાયના બાકીનાં પાંચ દ્રવ્યો અરૂપી.
- ૪ - કાળાણું એક પ્રદેશી. બાકીનાં પાંચ દ્રવ્યો બહુ પ્રદેશી (પુદ્ગલ પરમાણુ એક પ્રદેશી, સ્કંધ બહુ પ્રદેશી).
- ૫ - બધા દ્રવ્ય નિત્ય

પ્ર-૪: જવાબ લખો.

- ૧ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૨૪, ૨૫
- ૨ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૨૯
- ૩ - જીવ અનંત, પુદ્ગલ અનંતાનંત, ધર્મ-અધર્મ-આકાશ એક-એક, કાળાણું અસંખ્યાત
- ૪ - સાચું. જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૫૯
- ૫ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૧૭
- ૬ - ખોટું, જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૩૯
- ૭ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૪૨
- ૮ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૬૩
- ૯ - આકાશ પોતેજ નિમિત્ત છે.
- ૧૦ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૫૫

પ્ર-૫: વિસ્તારથી જવાબ લખો.

જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૬૦, ૬૧, ૬૨

જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા - પર્યાય અધિકાર

ગુણ - ૫૦, ૧ કલાક

પ્ર-૧: પરિભાષા લખો

૧૦ ગુણ

૧. પર્યાય	૨. ઉત્પાદ
૩. સ્કંધ	૪. સ્મૃતિ
૫. ધ્રુવ	

પ્ર-૨: નિમ્ન લિખિત કયા દ્રવ્યના, કયા ગુણની, કઈ પર્યાય છે તે લખો (અર્થ-વ્યંજન, સ્વભાવ-વિભાવ)

૧૦ ગુણ

૧. દુઃખ	૨. કાળા રંગનો પરમાણું
૩. સૂર્ય વિમાનનો આકાર	૪. કેવલી ભગવાનનું જ્ઞાન
૫. આકાશ દ્રવ્યમાં બાકીના દ્રવ્યનું હોવું	

પ્ર-૩: જવાબ લખો

૧૦ ગુણ

૧. જીવની સત્તા (અનાદિ-સાંત, અનાદિ- અનંત, સાદિ- અનંત)
૨. શબ્દ એ પુદ્ગલ દ્રવ્યનો વિશેષ ગુણ છે. (સાચુ, ખોટું, કોઈ અપેક્ષાએ બન્ને)
૩. અરિહંત ભગવાનની પર્યાય (સ્વભાવ અર્થ પર્યાય, વિભાવ વ્યંજન પર્યાય, બન્ને)
૪. અવગ્રહના બે પ્રકાર (અર્થ-વ્યંજન, સ્વભાવ- વિભાવ, પ્રત્યક્ષ-પરોક્ષ)
૫. પ્રત્યક્ષજ્ઞાન અને પરોક્ષજ્ઞાન કોને કહે છે ?
૬. પાંચ પ્રકારના શરીરના નામ લખો.
૭. જ્ઞાન ગુણની આઠ પર્યાય કઈ છે ?
૮. આ મતિજ્ઞાનનો પ્રકાર નથી (સાંવ્યાવહારિક પ્રત્યક્ષ, પરોક્ષ, અવધિ)
૯. વર્તમાન અજ્ઞાન ટળી સાચું જ્ઞાન થતાં કેટલો કાળ લાગે ? (એક સમય, અંતમુહુર્ત, અનાદિ કાળ)
૧૦. ૪ વિકથા, ૪ કષાય, ૫ ઈન્દ્રિયના વિષય, નિદ્રા, સ્નેહ - આ કોના ભેદ છે (પ્રમાદ, કષાય, યોગ)

પ્ર-૪: ભેદ-પ્રભેદ લખો

૧૦ ગુણ

૧. ચારિત્ર	૨. મતિજ્ઞાન થવાનો ક્રમ
૩. કર્મ બંધના કારણો	૪. યોગ
૫. ચતુષ્ટય	

પ્ર-૫: મિથ્યાત્વ કોને કહે છે ? તેના ભેદ-પ્રભેદ પરિભાષા સહિત વિસ્તારથી લખો.

૧૦ ગુણ

જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા - પર્યાય અધિકાર - ઉત્તરો

પ્ર-૧: પરિભાષા લખો.

જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૨૧૧, ૨૩૬, ૨૫૦, ૨૬૯, ૨૩૮

પ્ર-૨: નિમ્ન લિખિત કયા દ્રવ્યના, કયા ગુણની, કઈ પર્યાય છે તે લખો (અર્થ-વ્યંજન, સ્વભાવ-વિભાવ).

- ૧ - જીવ દ્રવ્યના સુખ ગુણની વિભાવઅર્થપર્યાય
- ૨ - પુદ્ગલ દ્રવ્યના રંગ ગુણની સ્વભાવઅર્થપર્યાય
- ૩ - પુદ્ગલ દ્રવ્યના પ્રદેશત્વ ગુણની વિભાવઅર્થપર્યાય
- ૪ - જીવ દ્રવ્યના જ્ઞાન ગુણની સ્વભાવઅર્થપર્યાય
- ૫ - આકાશ દ્રવ્યના અવગાહનહેતુત્વ ગુણની સ્વભાવઅર્થપર્યાય

પ્ર-૩: જવાબ લખો

- ૧ - અનાદિ- અનંત.
- ૨ - ખોટું.
- ૩ - બન્ને.
- ૪ - અર્થ-વ્યંજન.
- ૫ - ઈન્દ્રિય અને મનના નિમિત્તે થતા જ્ઞાનને પરોક્ષજ્ઞાન કહે છે. તેના નિમિત્ત વગર આત્માથી થતા જ્ઞાનને પ્રત્યક્ષ જ્ઞાન કહે છે.
- ૬ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૨૫૮
- ૭ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૨૬૫
- ૮ - અવધિ
- ૯ - એક સમય
- ૧૦ - પ્રમાદ

પ્ર-૪: જવાબ લખો.

- ૧ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૨૭૮
- ૨ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૨૭૦
- ૩ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૨૯૯
- ૪ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૩૦૭
- ૫ - જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૩૦૮, ૩૦૯

પ્ર-૫: વિસ્તારથી જવાબ લખો.

જૈન સિદ્ધાંત પ્રશ્નોત્તરમાળા પુસ્તક, પ્ર - ૩૦૦, ૩૦૧, ૩૦૨

